



Toimintasuunnitelma: Tietoliikenneyhteydet ja digitaalinen televisiotoiminta –jaosto, 2005

1. Tavoitteet ja painopistealueet

Jaoston tehtävänä on tukea tietoyhteiskuntaneuvostoa suomalaisen tietoyhteiskuntakehityksen edistämiseksi. Tietoyhteiskunnan politiikkaohjelmassa tavoitteena on tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntämällä lisätä kilpailukykyä ja tuottavuutta, sosiaalista ja alueellista tasa-arvoa sekä kansalaisten hyvinvointia ja elämänlaatua. Tietoyhteiskuntaohjelman prioriteetit vuosille 2005-2007 ovat seuraavat:

- horisontaalinen ja vertikaalinen yhteistyö
- palvelutuotannon tehostaminen (tieto- ja viestintäteknologian avulla)
- koulutus ja tietoyhteiskuntaosaaminen
- tietoliikenneyhteydet
- lainsäädäntö ja toimintaympäristö

Valtioneuvoston kansallisessa laajakaistastrategiassa painopisteinä ovat laajakaistayhteyksien laadun ja sisältöjen kehittäminen. Tavoitteena on, että vuoden 2005 loppuun mennessä laajakaistayhteyksistä suurimman osan nopeus olisi vähintään 2 Mbit/s. Vuoden 2007 loppuun mennessä yleisin yhteysnopeus olisi vähintään 8 Mbit/s ja Internet-yhteyksistä 90 prosenttia olisi laajakaistaisia. Valtioneuvoston maaliskuussa 2004 tekemän periaatepäätöksen mukaan kaikki televisiolähetykset Suomessa muutetaan digitaalisiksi 31.8.2007 lähtien. Lokakuussa 2004 julkistettiin televisiotoiminta ja Yleisradio Suomessa 2010-työryhmän loppuraportti, joka sisältää joukon toimenpide-esityksiä. Nämä tavoitteet ohjaavat tietoliikenne- ja digitaalinen televisiotoiminta –jaoston työtä.

Helmikuussa 2005 julkaistut tietoyhteiskuntaneuvoston raportti hallitukselle (Tulevaisuuden verkottuva Suomi) ja tietoyhteiskuntaohjelman ministeriryhmälle ja tietoyhteiskuntaneuvostolle tehty muistio Tietoyhteiskunnan esteet ja haasteet sisältävät useita toimenpide-ehtotuksia, joiden toteutumisen seuranta ja edistäminen on keskeistä jaoston työssä vuonna 2005.

1.1. Tietoliikenneyhteydet

Laajakaistayhteyksien kehityksessä painopistettä siirretään määrällisestä kehityksestä laadulliseen. Palveluiden toimintavarmuus ja laatu varmistetaan mm. hoitamalla ylläpito hyvin ja pitämällä toimitusajat kohtuullisina. Edellytyksiä tarjota isompia nopeuksia tulee olennaisesti parantaa hyödyntämällä tehokkaasti olemassa olevaa verkkoa ja lisäämällä valokaapeliyhteyksiä ja muita nopeita teknologioita. Erityisesti uusia asuinalueita rakennettaessa ja kiinteistöjä peruskorjattaessa ja niiden sisäverkotusta uudistettaessa tulee käyttää mahdollisimman laajasti valokuitutekniikkaa. Vastaavasti tulee hyödyntää tilanteita, joissa



rakennetaan muita yhdyskuntateknisiä ratkaisuja kuten esimerkiksi vesi- tai sähköjohtokaivantoja. Koulutussektorin digitalisoitumista ja operaattoreiden palvelutason kehitystä seurataan.

Tietoliikenneyhteyksien kohdalla keskeinen haaste on haja-asutusalueiden laajakaistayhteydet. Myös yhteiskunnan infrastruktuurin kannalta elintärkeiden tietoliikenne- ja viestintäpalveluiden palvelutason, saatavuuden ja käytettävyyden varmistaminen haja-asutusalueilla on tavoitteena. Vaikeimmin verkottuvat haja-asutusalueet tarvitsevat yhteiskunnallisia tukia, esimerkiksi EU:n rakennerahastojen varoja. Liiketaloudellisesti toimivien yritysten on varauduttava riittävästi poikkeusoloihin. Alueellisten laajakaistastrategioiden toteuttamista ja kuntasektorin yhteistyötä ml seutuverkot edistetään. Eri väestöryhmien pysymistä mukana tietoyhteiskuntakehityksessä pyritään tukemaan esimerkiksi laite- ja yhteyshankintojen verovähennysoikeuden laajantamisella.

Jaosto arvioi myös lainsäädännön ja muun regulaation kehittämistarpeita mahdollisimman nopean ja tasapuolisen tietoyhteiskuntakehityksen turvaamiseksi.

Jaosto kartoittaa vaihtoehtoisia tietoliikenneyhteyksiä ja niihin käytettäviä teknologioita. Langattomia ratkaisuja ja NMT 450-matkapuhelimilta vapautuneen radiotaajuuden käyttöä langattomiin laajakaistayhteyksiin harvaan asutuilla alueilla seurataan. Internet- eli VoIP-puhelut nopeaa yleistymistä seurataan ja tehdään tarvittaessa asiaa koskevia aloitteita.

Jaosto seuraa valtioneuvoston 29.1.2004 hyväksymän kansallisen laajakaistastrategian ja sen 7.12.2004 julkistetun seurantaraportin linjauksia ja ehdotuksia sekä tekee tarvittaessa niitä tukevia tarkentavia esityksiä ja aloitteita.

1.2. Digitaalinen televisiotoiminta

Digitaalisen televisiotoiminnan kehittämisen osalta jaoston tavoitteena on edesauttaa sisältöjen laajenemista ja rikastumista ja kuluttajia hyödyntävien, helppokäyttöisten ja toimintavarmojen palveluiden ja laitteiden lisääntymistä. Digitaalisen television sisältö- ja palvelutuotantoa edistetään eri hallinnonalojen, Tekesin ja yritysten yhteistyönä. Jaosto pyrkii omalta osaltaan myös nopeuttamaan kansalaisten siirtymistä digitaalisten lähetysten hyödyntäjiksi. Jaosto valmistelee aloitteen kiinteistöjen digi-tv-kelpoisuuteen liittyvästä verovähennyksestä.

Uudet kanavat, ohjelmien lisäpalvelut, vuorovaikutteiset palvelut, mobiilipalvelut (DVB-H) ja teräväpiirtolähetykset tulevat tarvitsemaan lisää taajuuksia ja siirtokapasiteettia. Kansainvälisissä radiotaajuusneuvotteluissa on varmistettava, että digitaaliseen televisiotoimintaan kohdennetaan riittävästi taajuuksia.

Edistetään vuorovaikutteisten ja helppokäyttöisten digi-tv-palveluiden kehittymistä. MHP-ratkaisujen lisäksi painotetaan selainpohjaisia teknologioita. Paluukanavassa nopeutta saadaan siirtymällä ethernet-pohjaisiin ratkaisuihin. Internetiin ja muuhun tietoliikenteeseen liittyviin tietoturva- ja suojaukseen on varauduttava myös television osalta. Vuorovaikutteisten vastaanottimien, erityisesti kaapelivastaanottoon soveltuvien, saatavuutta markkinoilla tulee nopeuttaa.



Jaosto seuraa parlamentaarisen Televisiotoiminta ja Yleisradio Suomessa 2010 -työryhmän raporteissa esitettyjen toimenpide-ehdotusten toteutumisesta ja liikenne- ja viestintäministeriön 4.4.2005 asettaman digitaalisen televisiotoimintaa edistävän työryhmän työtä. Liikenne- ja viestintäministeriö on 4.4.2005 asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on 31.8.2007 saakka seurata ja edistää digitaalisen televisiotoimintaa sekä tehdä koko työskentelynsä ajan ministeriölle asiassa tarpeelliseksi katsomiaan ehdotuksia. Työryhmä antaa 31.10.2006 mennessä väliraportin toimenpide-ehdotuksineen. Jaosto toimii kiinteässä yhteistyössä digitaalisen television klusteriohjelma ArviDin kanssa. Jaostossa käsitellään myös alan keskeisten toimijoiden tilaamaa selvitystä, joka sisältää tv-kanavien ja Digitan toimenpiteitä ennen siirtymistä digitaaliseen lähetystoimintaan.

Jaosto seuraa ja tukee tiiviisti Digi-tv:n viestintätyöryhmän toimia. Viestintätoimenpiteiden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi on tärkeää. Kaupan aktiivisuus tiedottamisessa on tärkeää. Jaosto seuraa digitaalisen television kehitystä ja edistää tähän liittyvän seuranta-tiedon keräämistä; erityisesti MHP-laitekannan ja tallentavien vastaanottimien määrän kehittyminen ja paluukanavan muoto ja käyttö.

1.3. Yhteiset näkökulmat

Jaosto seuraa teknisten asioiden lisäksi verkkojen entistä paremman ja laajemman hyödyntämisen varmistamiseksi myös sisältötuotannon ja palveluiden kehittämistä. Sisältötuotanto digitalisoituu teknisesti ja sisältöä voidaan jakaa eri kanaviin, kun taas päätelaitteiden kirjo kasvaa. Siirrytään yhä enemmän ns triple play –maailmaan, jossa kehitys vie kohti television, puheluiden ja internetin yhdentymistä. Jaosto seuraa myös kilpailun kehittymistä. Tavoitteena on kansalaisten elämää helpottavien ja rikastuttavien palvelujen sekä yrityselämän, hallinnon ja julkisten palvelujen toimintaa tehostavien palvelujen ja toimintamuotojen kehittyminen.

Tietoyhteiskuntakehityksen varmistamiseksi tulee varmistaa aito yhteentoimivuus kaikilta osin. Kuluttajille tarjottavien palvelujen tulee olla tarjolla mahdollisimman monien eri jakeluteiden kautta. Tarjottavia palveluita ei tule sijoittaa vain tiettyihin teknisiin toteutusratkaisuihin. On edistettävä avoimien kansainvälisten standardien kehittymistä ja varmistettava niiden kansallinen käyttöönotto. Sähköisten palveluiden ja tieto- ja viestintätekniikkalaitteiden helppokäyttöisyydestä on huolehdittava. Kuluttajille on tarjottava selkeää ja puolueetonta laite- ja palvelutietoa ja tukipalveluita.

Alalla toimivat yritykset ja yhteisöt suunnittelevat sekä digitaalisen televisioverkon että tietoliikenneverkkojen tekniset ratkaisut ja rakentavat ne. Jaosto seuraa verkkojen suunnittelua ja toteutumisesta sekä pyrkii edistämään kehitystä teknologisesti neutraalia periaatetta noudattaen. Kaikkia vaihtoehtoisia teknisiä toteutustapoja arvioidaan samojen kriteerien perusteella.

Jaosto seuraa tehtäväkenttäänsä liittyen kansallisen tietoturvastrategian toteutumisesta ja liikenne- ja viestintäministeriön Luottamus ja tietoturva sähköisissä palveluissa (LUOTI) ohjelmaa ja tekee tarvittaessa tietoturvan kehittämiseen liittyviä aloitteita. Tietoturvaan



liittyvät palvelut tulee voida hankkia operaattoreilta kokonaispalveluina ja selkeästi hinnoiteltuina.

Vaikutetaan siihen, että tekijänoikeudet eivät ole esteenä sisältöjen siirtymiselle jakelutie- ja käyttöympäristöstä toiseen. Tuetaan sähköisen liiketoiminnan jaoston tekemän tekijänoikeuslainsäädännön muuttamista koskevan aloitteen jatkokäsittelyä.

Jaosto analysoi tietoyhteiskuntakehitystä tietoliikenneyhteyksiä ja digitaalisen television määrällistä ja laadullista kehitystä koskevia, kattavia ja ajankohtaisia tietoja käyttäen. Jaosto tekee tarvittaessa esityksiä ja aloitteita tietoyhteiskuntakehityksen turvaamiseksi perustelluista toimenpiteistä ja rahoitusmalleista.

Jaosto ennakoii tietoliikenneyhteyksien ja digitaalisen televisiotoiminnan kehitystä ja hyödyntämistä pidemmällä aikajänteellä ja arvioi eri kehitysvaiheiden ajallista ja tiekarttamais- ta toteutumista.

Jaosto toimii kiinteässä yhteistyössä päällekkäisyyksiä välttäen sähköinen liiketoiminta, sähköiset palvelut ja sisällöt -jaoston sekä julkishallinnon sähköisen asioinnin -jaoston kanssa.

2. Hankkeiden seuranta

Jaosto seuraa toimialueensa kannalta keskeisten tietoyhteiskuntaohjelman ja muiden hankkeiden ja toimenpiteiden etenemistä.

2.1. Tietoyhteiskuntaohjelman hankkeet

Tietoyhteiskuntaohjelman hankkeista tietoliikenneyhteyksiä ja digitaalista televisiotoimintaa koskevia ovat:

- Kansallisen laajakaistastrategian toteuttaminen (LVM)
- Nopeiden tietoliikenneyhteyksien ulottaminen asteittain kouluihin, kirjastoihin ja yhteispalvelupisteisiin (OPM, SM)
- Digitaaliseen televisiotoimintaan siirtymisen nopeuttamista ja Yleisradio Oy:n asemaa selvittäneen parlamentaarisen työryhmän selvityksen pohjalta toteutettavat toimenpiteet (LVM)
- Digitaalisen televisiotoiminnan palvelu- ja sisältötuotannon edistäminen (ArviD-klusteriohjelma, LVM)
- Selvitys digitaalisen televisiotoiminnan nykytilasta ja siirtymävaiheen nopeuttamisesta (VNK; LVM)
- Alueellisten, kansalaisten käytössä olevien palvelupisteiden varustaminen asteittain julkisin asiakaspäättein (esim. koulut, kirjastot, työvoimatoimistot, yhteis- palvelupisteet, kunnan- ja valtion virastot, OPM, SM, TM)
- Kansallisen tietoturvastrategian toimeenpano (LVM)
- Tekijänoikeuslainsäädännön uudistaminen ja jatkokehitys (OPM)



2.2. Muut hankkeet

Muita tietoliikenneyhteyksiä ja digitaalista televisiotoimintaa koskevia ovat mm.:

- Luottamus ja tietoturva sähköisissä palveluissa LUOTI, LVM
- Digitaalisiin lähetyksiin siirtymistä tukeva tiedotuskampanja, LVM, Viestintävirasto, MTV Oy, YLE Oy, Digita Oy, Suomen Kaapelitelevisioliitto ry

3. Työskentelytavat

Jaosto toimii sekä yhteisissä kokouksissa että virtuaalisesti verkoissa. Vuoden 2005 aikana järjestetään yksi virtuaalokokous. Jaosto voi myös järjestää laajoja kutsutilaisuuksia. Jaosto hyödyntää jäsenistönsä ja asiantuntijoidensa laajaa osaamista jakamalla valmisteluvastuuta sisäisesti mm. alustusten muodossa. Jaosto kutsuu kokouksiinsa ulkopuolisia asiantuntijoita alustamaan ajankohtaisia asioita ja esittelemään hankkeita, koskien esim. kansallista laajakaistastrategiaa, forum Viriumia, Dimes ry:tä, Arvid-hanketta sekä alueellisia ja toimialueittaisia hankkeita.

Jaosto pitää kokouksia sekä liikenne- ja viestintäministeriössä että jäseniensä ja asiantuntijoidensa organisaatioissa. Tällöin kuullaan kulloisenkin isäntäorganisaation ajankohtaiskatsaus.

Jaoston puheenjohtaja ja sihteeri pitävät yhteyttä muiden jaostojen edustajiin ja informoivat jaostoa tästä yhteistyöstä. Jaosto pitää yhteyksiä myös muihin toimintansa kannalta keskeisiin tahoihin.

Jaosto pitää yhteyttä tietoyhteiskuntaohjelman sihteeristöön ja tekee suoria aloitteita tietoyhteiskuntaneuvostolle ja sen työskentelyä ohjaavalle ministeriryhmälle.

4. Kokousaikataulu

Jaosto kokoontuu keväällä 2005 seuraavasti: 31.1., 14.3., 8.4., 4.5. ja 27.5. Syksyllä pidetään neljä kokousta.